

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

تتبع و نگارش: الحاج داکتر امین الدین سعیدی – (سعید افغانی) و الحاج قاضی لعل محمد صافی «پتوال»

۲۱ جون ۲۰۱۵

احکام مریض در رمضان

۲

حمل :

زنائی که حامله اند و می دانند که به گرفتن روزه برای حمل و خود آن ضرر می رسد مکلف به گرفتن روزه نیستند. در دین مقدس اسلام، جان جنین هم محترم شمرده شده است و نباید هیچ زن و مردی در نگهداری او سهل انگاری نمایند، تا از میان برود. خداوند هیچگاه به بندگانش کارهای طاقت فرسا را دستور نداده است.

ابن عباس مفسر شهیر جهان اسلام می نویسد که آیت: (وَعَلَى الَّذِينَ يَطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامِ مَسْكِينٍ) (سوره بقره/۱۸۴) درباره زنان حامله و شیرده نازل شده است.

دین اسلام به خاطر نجات کودک، برای مادر افطار کردن روزه را بر او واجب می گرداند. در این ارتباط خداوند متعال می فرماید: «وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ» (فرزندان خود را مکشید.) (سوره اسراء/۳۱ و انعام/۱۵۱) در حدیث شریف از نافع رضی الله عنه روایت است: یکی از دختران ابن عمر رضی الله عنه که در عقد ازدواج مردی قریشی بود در زمان حاملگی در ماه رمضان دچار تشنگی شد و ابن عمر رضی الله عنه به او دستور داد تا روزه اش را بشکند و در هر روز مسکینی را طعام دهد. (صحیح، رواة الدارقطنی ۲/۲۰۵- الاعرواء الغلیل ۴/۲۱) از ابن عباس رضی الله عنه روایت شده که کنیزش را دید که حامله یا شیرده بود، پس فرمود: تو به منزله کسی هستی (در روایتی مانند شخص کهن سالی هستی) که توان (روزه گرفتن) نداری پس بر تو لازم است به جای هر روز روزه، طعام مسکینی را بدهی و قضای روزه بر تو واجب نیست. (صحیح، رواة الدارقطنی ۲/۲۰۶- الاعرواء الغلیل ۴/۱۹) وقال الدارقطنی اسناده صحیح

از ابن عمر رضی الله عنه روایت است که زنی از او سؤال کرد در مورد روزه گرفتن در حالی که حامله بود و ابن عمر رضی الله عنه به او فرمود: روزه ات را بشکن و در بدل هر روز مسکینی را طعام بده و قضای روزه بر تو لازم نیست. (صحیح رواة الدارقطنی ۲/۲۰۷- الاعرواء الغلیل ۴/۲۰- قال الالبانی سنده جید)

واین قول ابن عباس و ابن عمر و سعید بن جبیر رضی الله عنهم است و صحابه با آن مخالفتی نکرده اند و نیز مذهب اسحاق بن راهویه و اختیار محدثین است. و در اصطلاح اگر روایتی از تعدادی اصحاب نقل شود و بقیه صحابه با آن مخالفت نکنند حکم اجماع را دارد.

مقدار طعام فدیة :

مقدار طعامی که به عنوان فدیة لازم است به مساکین داده شود:

از انس بن مالک رضی الله عنه روایت است: ایشان سالی دچار ضعف و سستی شدند و نتوانستند روزه بگیرند پس کاسه ای ترید گوشت درست کرد و سی نفر مسکین را دعوت، و آنها را سیر کردند. (صحیح، الهیثمی ۳/۱۶۴ - طبرانی فی الکبیر ۱/۲۱۴/۶۷۵)

و این یک وعده غذا به یک مد (۶۰۰ گرم یا به قولی ۶۲۵ گرم) غذای غالب آن منطقه نیز تعبیر شده است. یعنی شخص می‌تواند در بدل هر روز که روزه نگرفته (۶۲۵ گرم) طعام غالب به مسکین بدهد و دادن قیمت (پول) به جای طعام جایز نیست چون نص صراحتماً بر دادن طعام دلالت دارد.

مادر شیرده و رمضان :

اگر زن شیرده گمان غالب کند که در صورت روزه گرفتن ضرر شدید به طفل وی خواهد رسید اجازه دارد روزه نگیرد. صرف قضای روزه بر آنها فرض است.

از انس بن مالک کعبی (رض) روایت شده که رسول الله علیه السلام فرموده است: «**إن الله عزوجل وضع عن المسافر الصوم وشطر الصلاة وعن الحلی والمرضع الصوم**» «خداوند عزوجل برداشته از مسافر روزه و نصف نماز را و از زن حامله و شیرده روزه را» (احمد، ابو داود، ابن ماجه، ترمذی) ابن عباس می‌فرماید:

«إذا خافت الحامل علی نفسها والمرضع علی وارهها فی رمضان، یفطران و یطعمان مکان کل یوم مسکیناً ولا یقضیان صرماً»

اگر زن حامله از سلامتی خود ترسید و یا زن شیرده از سلامتی بچه اش ترسید، هر دو، روزه را بخورند و برای هر روز، روزه طعام یک نفر فقیر (مسکین) را بدهند و لازم نیست روزه را قضاء کنند امام ابو حنیفه (رحمة الله علیه) می‌فرماید:

اگر زنی حامله یا شیرده از روزه گرفتن بترسد جایز است افطار کند فرق نمی‌کند که خوف او بر خودش و طفلش و یا تنها بر خودش و یا تنها بر طفلش باشد، و در صورتی که قدرت یافت صرف بر او قضاء لازم است نه فدیة، همچنان پیهم روزه گرفتن در ایامی که قضاء می‌کند بر او لازم نمی‌باشد. این حکم برای زنی که فرزند خود را شیر می‌دهد و زنی که برای شیر دادن اجیر شده فرقی ندارد زیرا، اگر مادر طفل باشد شیر دادن به اساس دیانت بر او واجب است و اگر اجیر باشد شیر دادن به اساس عقد بر او واجب شده است.

علمای اهل حدیث می‌فرمایند:

اگر زن حامله از وجود خود بترسد و یا زن شیرده از سلامتی و جان طفل بترسد در آن صورت می‌تواند روزه را بخورد (روزه نگیرد) و فدیة بدهد و قضاء بر او واجب نیست.

حائض و نفاس در رمضان

زنانی که به دوره حیض و نفاس (۱) باشند جواز ندارد که روزه دار گردند. اگر زن حائض و زنی که در نفاس است روزه بگیرند، روزه آنها صحیح نیست؛ چون یکی از شروط صحت روزه، پاکی از حیض و نفاس است و بر آنها قضاء واجب است.

در حدیث از بی بی عایشه (رض) روایت است: «کنا حیض علی عهد رسول الله (ص) فنؤمر بقضاء الصوم ولا نؤمر بقضاء الصلاة» «ما در زمان پیامبر صلی الله علیه وسلم به حیض می افتادیم، به ما دستور داده می شد که تنها روزه را قضاء کنیم نه نماز را» (صحیح سنن الترمذی: ۶۳۰)، (صحیح مسلم: ۱/۲۶۵/۳۳۵)، (سنن ابو داوود ۲۵۹ و ۱/۴۴۴/۲۶۰) زن هر زمانی که از دوره خلاص شد به تجدید نیت به گرفتن روزه اقدام نماید.

زنان حائضه و نفساء روزه فوت شده شان را بعد از رمضان قضاء می آورند. (اگر دوره نسائی اش قبل از فجر صورت گیرد می تواند اول نیت و بعداً به گرفتن روزه اقدام نماید و اگر دوره نسائی آن بعد از فجر صورت گیرد در صورتی که خواسته باشد می تواند در همان روز از خوردن و نوشیدن ابا و ورزد. ولی روزه آن درست نبوده باید به قضای آن مبادرت نماید. (قابل تذکر است آنده از زنانی که مریض به جریان دم متداوم مبتلاء اند (خارج از ایام حیض و نفاس) میت وانند روزه بگیرند. حتی نماز پنج گانه را به شرط آن که برای هر نماز وضوی جداگانه نماید، اداء نماید.

اگر زن فقط يك لحظه قبل از شام حیض یا نفاس ببیند روزه اش باطل گردیده و باید آن را قطع کند. اگر خون حیض یا نفاس برای لحظه ای هم قطع شود برای روزه نیت کند هر چند غسل را کمی به تأخیر اندازد.

تبصره:

باید دانست اگر روزه انسان فاسد شود باید از خوردن، نوشیدن و سایر شکننده های روزه به جهت احترام رمضان خود داری کند اما این حکم برای حائض و نفساء تطبیق نمی شود بلکه بر وی لازم است که خوردن و نوشیدن خود را از چشم مردم پنهان نماید.

ادامه دارد